

Leerregel: als je mening in groep gevraagd wordt, reageer je

- (1) *door parafaserend te checken of de vraag voor de betrokkene duidelijk is*
- (2) *te oordelen over de opportuniteit van het antwoord*
- (3) *je mening waar mogelijk met verwijzing naar feiten geven*
- Of
- (4) *te motiveren waarom je je mening niet geeft*
- (4') *enkel je gevoel mee te geven*
- (5) *bij afwezigheid van feiten duidelijk te maken dat dit je aanvoelen is*
- (5') *voor te stellen om eerst informatie op te zoeken*

VERKLARING/DETAILS:

(1) door parafaserend te checken of de vraag voor de betrokken duidelijk is

- Bv. *"Je vraagt mij wat mijn persoonlijke mening is over ... ?"*
"Is het voor iedereen duidelijk waarover het gaat?"

(2) te oordelen over de opportuniteit van het antwoord

- Overdenk snel een aantal mogelijke valkuilen, zoals: Heeft de vraagsteller een bepaald (opportunistisch) belang om je mening te vragen? Word je uitgespeeld in hangend conflict? Hoe gevoelig ligt het antwoord? Vraagt men je oordeel over personen die niet aanwezig zijn? In al deze gevallen is het aangewezen om inhoudelijk niet te antwoorden op de vraag.
- Je kan ook steeds 'tijd kopen', door te zeggen, bv.: *"Ik weet zo niet meteen of het gepast is dat ik op deze vraag inga. Is het OK als we ze even parkeren (tot na de pauze of zo) en dat ik er straks op terugkom?"*

(3) je mening waar mogelijk met verwijzing naar feiten geven

- Je geeft de objectieve feiten weer, een opsomming zonder interpretatie.
- Je geeft je mening verwijzend naar de feiten; je onderstreept het verschil tussen feiten en jouw interpretatie ervan.

Of

(4) te motiveren waarom je je mening niet geeft

(4') of enkel je gevoel mee te geven

- Je verwijst naar een van 'valkuilen' hierboven opgesomd en zegt met verschillende gradaties van stelligheid waarom je je mening niet geeft.
Bv.: *"Uitspraken doen over anderen die hier niet aanwezig zijn, wil ik niet, want ik vind het onethisch/ niet deontologisch. Bovendien kan het mensen hier aanwezig een gevoel van onveiligheid geven."*
Of: *"Ik weet dat er intern grote meningsverschillen bestaan over deze materie, maar ik wens mij als buitenstaander niet te mengen in deze discussie."*

(5) bij afwezigheid van feiten duidelijk te maken dat dit je aanvoelen is

(5') of voor te stellen om eerst informatie op te zoeken

- Niet alle meningen of beslissingen kunnen worden gebouwd op feiten.
- Als het niet mogelijk is nog feiten in te zamelen, dan kan je expliciet zeggen dat dit je aanvoelen is, bv.:
"Vermits we hier over onvoldoende feiten beschikken, maar we toch nu moeten beslissen, geef ik jullie mijn gevoel hierbij mee en dat zegt mij dat..."
- Waar mogelijk is het natuurlijk beter eerst feiten te zoeken:
"Gelet op het belang van deze beslissing en het gebrek aan feiten, stel ik voor eerst informatie op te zoeken en ons hiervoor de tijd te geven tot..."

